

II.

46. Gyengéd célzás.¹

Egy turista (egy ódon² kastély látogatása közben): — Van valami legenda a kastély körül?

A vezető: — Igen; azt mesélik, hogy egyszer egy idegen meglátogatta ezt a kastélyt és nem adott egy pengő borralót a vezetőnek. Ez dühös lett³ és lelökte⁴ az idegent egy csapóajtón.⁵ De azért nem kell félnie: nyilvánvaló,⁶ hogy csak legendáról van szó.

¹ piccola allusione, ² antico, ³ arrabbiarsi, ⁴ trattarsi, ⁵ fare cascare, ⁶ il trabocchetto, ⁷ evidente.

47. A borbélynál.

A borbélylegény,¹ miközben beszappanozza a vendég arcát:

— Bizony, uram, itt a főnök nem teketóriázik;² valahányszor³ belevágunk, egy lira a büntetés.⁴

S a borotvával hadonászva⁵ még hozzát teszi:

— De ma fütyülök rá;⁶ száz lirát nyertem a sorsjátékon.⁷

¹ il giovane di bottega, ² scherzare, ³ ogni volta che, ⁴ ammenda, ⁵ brandire qc., ⁶ infischiarne, ⁷ al lotto.

48. Jogi vizsgán.¹

A professzor: Mi a csalás?²

A hallgató (hosszú csend után): A csalás... csalás volna, ha professzor úr engem megbukatna.³

A professzor: Hogyan!?

A hallgató: Minden bizonnyal.⁴ A büntetőtörvénykönyv⁵ értelmében⁶ csalás vétségét követi el⁷ az, aki másnak tudatlanságát arra használja fel,⁸ hogy neki ártson.⁹

¹ l'esame di giurisprudenza, ² la frode, ³ bocciare, ⁴ certo, ⁵ il codice penale, ⁶ secondo, ⁷ rendersi colpevole di, ⁸ approfittare di, ⁹ recare danno a.

49. Hiábavaló óvatosság.¹

Egy óriás² a kávéházban ül és kávéját szüröcsölgeti.³ Egy barátja bekopog az ablakon és kihívja.

— Azonnal jövök. — Ezzel kivesz a zsebéből egy darab papírt, ráír pár sort és ráköti⁴ az esernyőjére. A papíron ez

állt: „Ez az esernyő az ökölvívás⁵ világbajnoka⁶ tulajdona; jai annak, aki hozzányúlt!“

Mire visszajön, az esernyő már nincs meg. De ott van egy másik cédula:⁸ „Az esernyőt a futás⁹ világbajnoka vitte el.“

¹ precauzione inutile. ² un gigante. ³ sorseggiare. ⁴ appicciare. ⁵ guai a chi. ⁶ il campione mondiale. ⁷ pugilato. ⁸ biglietto. ⁹ corsa.

50. Gyakorlati számtan.

— Tegyük fel,¹ hogy egy kocsis a lovával nyolc kilométert tesz meg² óránként és hogy egy óra előnyt³ ad egy másik kocsisnak, aki csak hat kilométert tesz meg egy óra alatt, hol fognak találkozni?

— Az első kocsmában,⁴ amely útjukba akad.⁵

¹ supporre. ² fare. ³ vantaggio. ⁴ osteria. ⁵ che troveranno.

51. Kollégák.

Egyik napon Firenze egyik utcáján egy hanyag külsejű ember¹ odalép Tommaso Salvinihez.

— Kedves Salvini, — mondja neki — nem ismer fel engem?

— Nem — feleli a nagy színész.

— Különös, — folytatja a másik — pedig³ nem egyszer⁴ játszottunk együtt a Hamletben.⁵

— Hol?

— A Pergola Színházban.

— Lehetetlen! — kiált fel Salvini, végigmérve⁶ a toladót.⁷

— De igen: én alakítottam⁸ az éneklő kakas hangját mielőtt a függöny⁹ felgördül.¹⁰

¹ un tale in male arnese. ² avvicinarsi. ³ eppure. ⁴ più d'una volta. ⁵ l'Amleto. ⁶ squadrare. ⁷ l'importuno. ⁸ fare. ⁹ il sipario. ¹⁰ alzarsi.

52. Az ügyes¹ rendőrkapitány.²

A rendőrség keresett egy gonosztevőt,³ aki hat különböző pózban⁴ le volt fényképezve. A hat fényképet szétküldték⁵ a különböző kapitányságoknak.⁶ Pár napal később az egyik rendőrkapitány azt írja vissza a főkapitányságnak:⁷

„Megkaptam a hat gonosztevő fényképét, akiket le kell tartóztatni.⁸ Ötöt már elfogtam,⁹ remélem, hogy hamarosan a hatodikat is elcsípem.“¹⁰

¹ abile. ² commissario. ³ il delinquente. ⁴ posa. ⁵ distribuire. ⁶ commissariato. ⁷ la direzione generale. ⁸ arrestare. ⁹ catturare. ¹⁰ acchiappare.

53. Mussolini és a munka.

Mussolini egy barátja, tekintettel¹ arra a szakadatlan² és fáradhatatlan³ munkára, amelyet a Duce még az éjjeli órákban is végez, arra kérte őt, hogy legalább heti egy napot pihenjen.⁴

— Szívesen megtenném, — felelte Mussolini — ha te meg tudnád mondani, hogy a hétnek melyik napján nem vagyok miniszterelnök.⁵

¹ considerando. ² continuo, -a. ³ indefesso, -a. ⁴ prendersi un giorno di riposo. ⁵ primo ministro.

54. Még száz ilyen napot!¹

Gyakran szokták ezt kívánni születésnapra² vagy névnapra:³ Még száz ilyen napot! De azt mesélik, hogy mikor valaki XIII. Leó pápa nyolcvanadik születésnapja alkalmából azt kívánta neki: Még száz ilyen napot Szentségednek!⁴ a pápa ezt felelte: Ne szabjunk határt⁵ az isteni kegyelemnek!⁶

¹ cento di questi giorni! ² compleanno. ³ onomastico. ⁴ Santità. ⁵ metter limite. ⁶ clemenza.

55. Egy szellemes könyvkereskedő.

Rudyard Kipling egy nap belépett egy könyvkereskedőhöz, kiválasztott egy kötetet és a segédhez¹ fordulva megkérdezte:

— Érdekes?

— Nem tudom, — felelte az — nem volt alkalmam² elolvasni ezt a könyvet.

— Hogyan? Ön eladja a könyveket és nem olvassa őket?

— Csodálkozom³ az Ön megdöbbenésén.⁴ Ha patikus lennék, talán azt kívánná, hogy megkóstoljam⁵ az összes orvosságot?

¹ commesso. ² avere l'opportunità di... ³ meravigliarsi di... ⁴ lo stupore. ⁵ assaggiare.

56. Megnyert¹ fogadás.²

Egy színész, akinek az volt a bogara,³ hogy darabokat is írt, megküldte egyik kéziratát Sacha Guitrynek, aki akkor egyik párizsi színház igazgatója volt. A színésziró⁴ darabjához ezt a szöveget mellékelte:⁵ „Fogadok⁶ húsz frankba, hogy nem fogja elolvasni ezt a darabot.”

Guitry visszaküldte a kéziratot, anélkül, hogy kibontotta⁷ volna és a borítékba egy húsz frankról szóló utalványt⁸ tett ezzel a rövid, de velős⁹ mondattal: „Nyert!”

¹ vincere. ² L. 41. 1. ³ mania. ⁴ attore-autore (m). ⁵ accompagnare una cossa con qualche cosa. ⁶ L. 41. 3. ⁷ slegare. ⁸ un vaglia di 20 franchi. ⁹ brevilouante.

57. Furcsa bosszú.¹

A házmester a levélhordóhoz:

— Ugy látszik, annak az úrnak, aki az ötödik emeleten lakik, nagy levelezése van, mert látom, hogy majdnem minden nap felmegy hozzá.

A levélhordó:

— Sajnos, ez bizony így van. Ugyanis egyszer mondtam neki egy gorombaságot² és ő úgy áll bosszút,³ hogy minden nap ír saját magának egy expresszlevelezőlapot csak azért, hogy kénytelen legyen megmászni⁴ az öt emeletet.

¹ vendetta. ² insolenza. ³ vendicarsi. ⁴ salire (acc.)

58. Zsarnoki logika.

Plutarchos Dionisosnak, Siracusa kényurának életrajzában¹ említést tesz egy emberről, aki azt álmodta, hogy levágta Dionisos fejét. Mikor ez megtudta a dolgot, megölette,² mert, mint mondta, az az ember nem álmodott volna ilyet éjjel, ha nem gondolta volna nappal.

¹ la vita. ² mandare a morte.

59. Rossini fogadása.¹

Rossini fogadott² valakivel, mégpedig egy pulykába³ szarvasgombával.⁴ A híres mester nyert, de ellenfele⁵ csak nem akarta megadni a tartozását. Ezért megkérdezte tőle:

— Kedves barátom, mikor esszük meg a pulykát?

— Ebben az évszakban a pulykák nem jók — felelte a másik.

— Ugyan, ugyan! Ezt a hírt csak a szarvasgombák terjesztik⁶ — válaszolta Rossini a szarvasgomba magas árára célozva.⁷ (Ellenfele ugyanis emiatt nem akarta megfizetni a fogadást.)

¹ L. 41, 1. ² L. 41, 3. ³ tacchino. ⁴ tartufo. ⁵ avversario. ⁶ far-correre. ⁷ alludere.

60. A becsületes bűvész.¹

A bűvész azt kéri, hogy a közönség közül egy kisfiú jöjjön fel a színpadra.² Egy gyerek jelentkezik is.³ A bűvész bezárja egy kofferbe, a gyerek eltűnik⁴ és azután egy hordóból⁵ kerül elő megint.⁶ A nézők csodálkoznak.

— Nehogy azt gondolják, hogy a kisfiú be van avatva.⁷ Most látom először. Ugye, kisfiam? Ismersz te engem?

— Nem, papa.

¹ l. 28, 3. ² palco. ³ presentarsi. ⁴ sparire (.sco). ⁵ la botte. ⁶ ricomprire. ⁷ essere compare.

61. Verdi mint kritikus.

Giuseppe Verdi, akinek szakavatott¹ véleményét gyakran kérték ki zenei művekre vonatkozólag,² jól értett³ ahhoz, hogy egyetlen ötletes⁴ mondatban intézze el⁵ a túlságosan tolakodóan fellépő⁶ ujdonsült⁷ szerzőket.

Egyszer egy ilyen ifjú színjátékot zenésített meg⁸ és partitúráját⁹ bemutatta a nagy mesternek, kérve őt arra, hogy mondjon ítéletet.

— Nos, mi a véleménye? — kérdezte tisztelettudóan¹⁰ az ifjú szerző, miután Verdi megvizsgálta volt munkáját.

— Kedves barátom, — felelte a bussetói hattyú — sose kérdezze tőlem. Maga sokkal nagyobb és erősebb nálam.

¹ autorevole. ² su. ³ sapere. ⁴ arguto, -a. ⁵ liquidare. ⁶ invadente. ⁷ novello. ⁸ musicare. ⁹ lo spartito. ¹⁰ rispettosamente.

62. Egy irodalmi siker.

Egy fiatal író már-már el volt rá szánva,¹ hogy kifizeti kiadójának a számlát. Egyszerre csak kapott egy levelet a kiadótól, aki azt írta, hogy a könyvének a példányai² már nincsenek meg és neki jár³ 500 pengő, amit a levélhez mellékel.⁴

A fiatal író sugárzott⁵ az örömtől; nyomban rohant a kiadóhoz. Ugyan ki vette meg a könyvét: barátai, ellenségei, csodálói?

— Hagyja csak,⁶ — felelte a kiadó — most már úgyis mindegy.⁷

— Dehogyan is; tudni akarom. Ön azt írta nekem, hogy az egész kiadás el van adva.

— Bocsánat: azt nem mondtam, hogy el van adva. Csak azt írtam, hogy már nincs meg. Ugyanis a raktárainkban⁸ tűz volt, de az áru⁹ be volt biztosítva.¹⁰

¹ rassegnato a... ² l'edizione (f.). ³ spettare a... ⁴ accludere. ⁵ era raggianti. ⁶ lasci andare. ⁷ tanto è inutile. ⁸ magazzino. ⁹ la merce. ¹⁰ assicurare.

63. A harcias rák.¹

Egy neves színésznő tiszteletére rendezett banketten egy remek rákot szolgáltak fel,² amelynek azonban hiányzott az egyik lába.³ Mikor ezt a sajnálatos hiányt észrevette,⁴ a színésznő felelősségre vonta⁵ a vendéglőst.

— Tetszik tudni, — felelte ez udvariasan — a rák nagyon harcias állat, úgyhogy gyakran megtörténik, hogy a sok párbajban és harcban elveszti valamelyik testrészét...

— Nem bánom,⁶ — vágott közbe a színésznő — de más-

kor legyen rá gondja,⁷ hogy nekem a győztes rákot szolgálja fel és ne a legyőzöttet.⁸

¹ aragosta. ² offrire. ³ zampa. ⁴ rilevare. ⁵ chiedere conto a. ⁶ sia pure. ⁷ ricordarsi di. ⁸ sconfitto.

64. A pontos óra.

Egy különc¹ folyton a saját óráját dicséri.

— Ez az óra nagyszerű, tökéletes, a kronométerek királya.

Egy nap azonban egy barátja rajtakapja² egy utcasarokon,³ órával a kezében éppen, mikor ágyúlövés jelzi a delet.⁴

— Nézd csak! Te is beigazítod⁵ az órát.

— Nem, kedves barátom, én csak azt nézem, hogy pontosan lő-e⁶ az ágyú.

¹ maniaco. ² cogliere. ³ cantonata. ⁴ spara il cannone di mezzogiorno. ⁵ registrare. ⁶ sparare.

65. Inkább a földrengés.¹

A faluban pár nap óta földlökések² voltak érezhetők.

A helybeli postatiszt nem hagyhatta el a hivatalát, de másrészt aggódott³ három fia miatt és ezért elküldte őket egy messze lakó barátjához addig, míg a veszély el nem múlik.

Pár nap múlva az apa ezt a sürgönyt kapta a barátjától:

— Három fiút vidd el, küldd inkább földrengést.

¹ terremoto. ² scossa di terremoto. ³ preoccuparsi di...

66. Szellemes¹ tanács.

Egy hitelező² panaszkodott ügyvéd barátjának, hogy egyik adósa³ nem akarja megfizetni a kölcsön adott⁴ tízezer lirát.

— Idézd⁵ a bíróság elé — mondta az ügyvéd.

— Ha volna valami okiratom⁶ a kölcsön bizonyítására, megtenném, de még csak egy nyugtám⁷ sincs.

— Adass nyugtát magadnak.

— De hogyan?

— Így ni: írd neki, hogy küldje meg a húszezer lirát...

— De hiszen csak tízezer...

— Tudom. Ő is azt fogja felelni, hogy csak tízezer és ez a levél majd nyugtául fog szolgálni.⁸

¹ spiritoso, -a. ² un creditore. ³ un debitore. ⁴ prestare. ⁵ citare. ⁶ documento. ⁷ ricevuta. ⁸ servire di.

67. Amerikai csodák.

— Amerikában csodálatos dolgok vannak. Gondoljátok el, van egy vendéglő, ahol megméri¹ az embert, mikor belép; miután evett és kimegy, megint megméri és a testsúlya² gyarapodása³ szerint fizet.

— Szentigaz⁴ — szólal meg az egyik hallgató. — Én tudtam ezt és ezért két súllyal⁵ a zsebemben léptem be. Ettem és mielőtt kimentem volna, elhagytam⁶ a terhemet.⁷ Akár hiszitek, akár nem,⁸ nekem fizettek két dollárt.

¹ pesare. ² peso. ³ aumento. ⁴ verissimo. ⁵ peso. ⁶ liberarsi di... ⁷ zavorra. ⁸ lo credereste?

68. Egy képzelt beteg.¹

Egy ideggyógyászhoz² beállított egy nap egy hipocondriában szenvedő³ beteg és panaszkodott, hogy semmikép sem tud szórakozni.

— Teringettét,⁴ — mondta az orvos — itt az orvosság: nézze meg a híres bohócot⁵ a cirkuszban, aki most az egész várost megnevetteteti.

— Sajnos, doktor úr, — felelte a beteg — az a bohóc én vagyok.

¹ ipocondriaco. ² uno specialista di malattie nervose. ³ affetto d'ipocondria. ⁴ perbacco! ⁵ pagliaccio.

69. Igazságos ítélet.

Két perlekedő¹ beszél a békebíró² előtt:

— Kölsönadtam neked egy macskát, vissza kell adnod.

— Akkor adtad nekem, mikor kicsi volt: most nagy és kövér, fizess meg az ellátást.³

— Nem fizetem, mert a te házában fogott egereken hízott meg és ebből neked volt hasznod.⁴

A békebíró, akinek végül is döntenie kellett, megkérdezi:

— Kövér a macska?

— Igen.

— Akkor üssék agyon és egyék meg együtt, mint jóbarátok.

¹ il contendente. ² il pretore. ³ mantimento. ⁴ a tuo beneficio.

70. A szellemes koldus.

Egy koldus nyomon követ egy fiatalembert, aki állig be van gombolkozva a bundájába¹ és tolakodóan² alamizsnát kér tőle. Egyszerre a fiatalember megáll és azt mondja neki:

— Maga talán azt hiszi, hogy majd leveszem a keztyű-

met és kigombolom a bundámat meg a kabátomat két fil-
lérért ebben a hidegben?

— Bizony ez egy kicsit kevés, — feleli a másik — de én
nem szabtam meg³ összeget; nem végezné el ezt a munkát
egy pengőért?

¹ tutto chiuso nella sua pelliccia. ² con insistenza. ³ fissare.

71. Pontos meghatározás.

Közismert dolog,¹ hogy a háború alatt a harc vonalban
küzdő katonáknak² tilos volt megjelölniök azt a helyet, ahol
éppen voltak.

Ime erre vonatkozólag³ egy katona levelezőlapja:

„Kedves anyám, sajnós, nem mondhatom meg neked,
hogy hol vagyok most, mert tilos. Mindazonáltal⁴ tudtadra
adom, hogy már nem vagyok ott, ahol voltam, hanem ott,
ahol akkor voltam, mielőtt elhagytam volna ezt a helyet,
hogy oda menjek, ahonnan ma reggel eljöttem.

¹ è noto. ² il combattente. ³ a questo proposito. ⁴ però.

72. Alkibiades kutyája.

Alkibiadesnek volt egy tisztafajú¹ csodaszép kutyája,
amelyet 70 mináért vásárolt. Alkibiades levágta a kutya far-
kát, amely pedig nagyon szép volt. Barátai kárhoztatták²
ezért s azt mondták neki, hogy mindenki rajta gúnyolódik³
emiatt a meggondolatlan⁴ cselekedete miatt. — Éppen ezt
akarom én, — felelte Alkibiades nevetve — míg az aténiak
a kutyámmal foglalkoznak, rólam nincs mit mondaniuk.

¹ di razza pura. ² biasimare. ³ coprire di sarcasmi. ⁴ inconsulto.

73. Napfogyatkozás a laktanyában.

A százados az őrmesterhez:² — Holnap félegykor nap-
fogyatkozás lesz. Szép idő esetén³ maga egybehívja⁴ a kato-
nákat az udvaron és én rövid magyarázatot tartok⁵ nekik a
jelenségről.⁶ Ha borús⁷ idő lesz, a félszerben⁸ hívja egybe a
katonákat; a magyarázatot akkor is megtartom.

Az őrmester a katonákhoz: — Holnap, a százados úr pa-
rancsára,⁹ napfogyatkozás lesz. Szép idő esetén a napfogyat-
kozás az udvarban lesz; ha borús lesz az idő, a napfogyat-
kozás a félszerben lesz.

¹ eclissi di sole. ² il sergente. ³ se farà bel tempo. ⁴ fare adunare.
⁵ fare una spiegazione. ⁶ fenomeno. ⁷ coperto. ⁸ sotto la tettoia. ⁹ per ordi-
dine di.

74. Súlyos baleset.

A bírósági teremben egy balesetről tárgyalnak.¹

A károsult² tetemes³ kártérítést követel, mert, mint mondja, az összeütközés⁴ következtében majdnem az egész jobboldala megbénult. A vasúti társaság szakértője,⁵ hazugságot szimatolva⁶ megkérdezi:

— Milyen magasra⁷ tudja felemelni a jobbkarját?

Lassan, fájdalmat színlelve, a károsult karját melléig emeli.

— És az összeütközés előtt milyen magasra tudta emelni?

A károsult gyorsan felemeli karját a feje fölé.⁸

¹ discutere. ² danneggiato. ³ forte. ⁴ scontro. ⁵ perito. ⁶ subodorare. ⁷ fino a che punto. ⁸ al disopra di.

75. Egy matematikus halála.

De Lagny, egy híres matematikus, halálán¹ volt. A család, ágya körül összegyűlve, súlyos állapotán siránkozott,² minthogy a beteg sem a hozzáintézett kérdésekre, se a jelekre nem válaszolt. Maga az orvos sem bírt más életjeleket³ észlelni a pulzus lassú lüktetésén⁴ kívül. Egyszerre csak megérkezett Maupertuis, a híres francia mértantudós⁵ s a beteg barátja.

— Barátja már elvesztette beszélőképességét⁶ és eszméletét⁷ — mondták neki.

Maupertuis odalépett a haldoklóhoz s barátságos hangon azt kérdezte tőle: — Nos, Lagny barátom, mennyi tizenkettőnek a négyzete⁸? — Száznegyvennégy — felelte a haldokló. Ezek voltak utolsó szavai.

¹ in punto di morte. ² lamentarsi di. ³ sintomo. ⁴ battito. ⁵ il geometra. ⁶ la parola. ⁷ la conoscenza. ⁸ quadrato.

76. A paraszt fogadalma.

Egy paraszt fogadalmat tett¹ Istennek, hogy eladja a lovát és a vásár jövedelméből² gyertyákat vesz, ha a felesége meggyógyul. A feleség meg is gyógyult. Erre a paraszt elment a piacra, magával vive a lovat és egy macskát.

— Mennyit kérsz a lóért? — kérdezték tőle.

— Két pengőt. De csak a macskával együtt adom el.

— Ugy? És mit kérsz a macskáért?

— Kétszáz pengőt.

Miután a vásárt megkötötte,³ a paraszt két pengőért vett gyertyát (ez volt az Istennek felajánlott ló ára) és bezsebelte⁴ a macskáért kapott 200 pengőt.

¹ fare voto. ² importo. ³ a mercato concluso. ⁴ intascare.

77. II. Viktor Emánuel ruhái.

II. Viktor Emánuel gyűlölte az etikettet és a keresett öltözködést:¹ a kényelmes ruhákat szerette. Soha nem akart a szabó mértéke alá állni.² Mesélik, hogy egyszer poroszországi útja alkalmából, szárnysegédei³ figyelmeztették, hogy több új ruhára van szüksége.

— Jó, — felelte — csak csináltassák meg.

— Felső, — válaszolták neki — kellene, hogy ez alkalommal mértékre⁴ készüljenek, mert a berlini udvar sokat ad⁵ az eleganciára.

— No jó — felelte a király — mondják meg X. bárónak, akinek körülbelül olyan a testalkata,⁶ mint az enyém, hogy vetessen helyettem mértéket magáról.

¹ il vestire ricercato, ² prestarsi alla misura. ³ aiutante di campo. ⁴ su misura. ⁵ ci tiene molto. ⁶ corporatura.

78. Egy jó lecke.

II. Károly koronáját főleg azoknak a szolgálatoknak¹ köszönhette, amelyeket Lord Shesbury tett neki. A király hamar elfelejtette ezeket és semmit sem tett érte. Egy nap, mikor vele volt, bejelentették a skót követeket, de a király, akit bosszantott² ennek a tartománynak rengeteg követelése, így szólt a nemes lordhoz:

— Tegyen nekem egy szívességet. Vállalja³ Ön a király szerepét ezek előtt az urak előtt; én majd úgy teszek, mint ha én lennék Ön. Lord Shesbury beleegyezett és a skót küldöttséget fogadva így szólt hozzá: — Uraim, ne lepje meg önöket, ha még semmit sem tettem önökért; itt van lord Shesbury, — és rámutatott a királyra — akinek a koronámat köszönhetem⁴ és akinek még nem adtam a hála legkisebb jelét sem.

A lecke nem is lehetett volna jobb.

¹ il servizio. ² essere infastidito da. ³ sostenere. ⁴ dovere.

79. Az okos kutya.

Igaz¹ történet.

Egy úr már bosszankodni² kezdett azon, hogy kutyája mindig az ő kedvenc³ karosszékeiben helyezkedik el.⁴ Egy nap fényes⁵ ötlete támadt. Odament⁶ a kertrenéző⁷ erkélyhez és kiabálni kezdett: — Micus,⁸ micus!

A kutya rögtön leugrott⁹ a karosszékről és a vélt macska üldözésére sietett; e közben gazdája elfoglalta a karosszéket.

Másnap a kutya bejön a szobába, az erkélyhez megy és dühösen ugatni kezd. Gazdája felkel, hogy megnézzé, mi

történik a kertben. A kutya e közben a karosszékhez rohan és azon nagy kényelmesen elterpeszkedik.¹⁰

¹ autentico, -a. ² seccarsi di. ³ preferito. ⁴ sdraiarci. ⁵ splendido, -a. ⁶ avvicinarsi, -a. ⁷ del giardino. ⁸ miccio. ⁹ balzare a terra. ¹⁰ sdraiarci.

80. Különös alkudozás.¹

A búr háború alatt két ellenséges ezred rövid távolságnyira állott egymástól elsáncolva² és mind a kettőnek sok tiszti foglya volt.

Tárgyalásokba kezdtek.

— Adjatok ki nekünk egy tábornokot és mi adunk nektek két ezredest.

— Nem fogadjuk el.

— Adunk nektek két ezredest és két őrnagyot.

— Ezt sem fogadjuk el.

— Akkor hát mit akartok?

— Adjatok nekünk egy sonkát és odaadjuk nektek a tábornokot — felelte végül az ellenség, amely, úgy látszik,³ kisé szükösen volt élelmiszer dolgában.⁴

¹ le trattative. ² trincerato. ³ a quanto pare. ⁴ essere un po' a corto di viveri.

81. Rotschild és Balzac.

Rotschild Jakab báró Balzac jóbarátja¹ volt.

A híres regényíró egyszer elment hozzá. Bécsbe akart utazni és, mint rendesen,² nagy pénzsűkében volt.³ Rotschild kölcsönadott⁴ neki 3000 frankot és levelet is adott egyik unokája számára, aki a bécsi Rotschild-bankház⁵ élén állott.⁶

Utközben⁷ Balzac felbontotta a levelet, melyet lepecsételve⁸ kapott s minthogy túl hűvös hangúnak⁹ találta, nem adta át a címzettnek.¹⁰

Visszatérve Párisba, találkozik a báróval, aki megkérdezi tőle, hogy vajjon átadta-e a levelet.

— Nem! — feleli Balzac gögösen.¹¹ — Tessék, itt van.

— Sajnálom Ön helyett — mondja Rotschild. — Látja ezt a kacskaringót¹² az aláírásom alatt? Ez a megbeszél¹³ jel, amely 25.000 frank hitelt nyitott magának unokámnál.

¹ grande amico. ² come sempre. ³ avere gran bisogno di denaro ⁴ prestare. ⁵ Casa. ⁶ essere capo di. ⁷ durante il viaggio. ⁸ suggellato. ⁹ freddo. ¹⁰ destinatario. ¹¹ orgogliosamente. ¹² ghirigoro. ¹³ convenzionale.

82. Jellemző feleletek.

IV. Henrik egy pillanat alatt akarta bemutatni miniszterei jellemét egy idegen követnek. Ezért egymás után¹ behívatta őket és azt mondta nekik:

— Ott egy gerenda, amely összedüléssel fenyeget.²

Villeroi, a nélkül, hogy fölemelte volna szemét, ajánlotta, hogy azonnal cseréljék ki. Jeannin, miután figyelmesen megnézte, bevallotta, hogy ő ugyan nem veszi észre a hibákat,³ de elővigyázatosságból⁴ jó lenne megmutatni a hozzáértőknek.⁵ Azután Sully lépett be. Mikor az ő véleményét is megkérdezték, azon nyomban⁶ így felelt: — Felség, ki keltette Önben ezeket az aggodalmakat?⁷ Az a gerenda tovább fog tartani, mint Ön és én.

¹ successivamente. ² minacciare rovina. ³ magagna. ⁴ a buon conto. ⁵ il competente. ⁶ bruscamente. ⁷ l'apprensione (f).

83. A jóslat¹ mégis² beteljesül.³

A delfii jósdá⁴ megjósolta⁵ Aischylosnak,⁶ hogy úgy fog meghalni, hogy rádől⁷ egy ház. A legenda azt meséli, hogy egy nap a költő a mezőn volt, mikor egy sas, amely egy teknősbékát⁸ rabolt, hogy a páncél alatt levő húst megehesse, a magasból egy sziklára¹⁰ ejtette le¹¹ a teknőst; de az volt a baj,¹² hogy a nagy görög tragédiaíró¹³ fejét nézte¹⁴ sziklának.

¹ la predizione. ² lo stesso. ³ adempiersi. ⁴ oracolo. ⁵ predire. ⁶ Eschilo. ⁷ in seguito alla caduta d'una casa. ⁸ tartaruga. ⁹ la carapace. ¹⁰ roccia. ¹¹ lasciar cadere. ¹² guaio. ¹³ tragico. ¹⁴ scambiare una cosa per un'altra.

84. A boldog ember.

Egy bölcs villája kapujára¹ hirdetést² függesztett ki,³ amely így volt megfogalmazva:⁴ „Ezt a villát ingyen átengedem⁵ annak, aki bebizonyítja, hogy tökéletesen⁶ boldog és megelégedett.“

Egy órával később egy idegen⁷ lépett be hozzá, aki így szólt:

— Jövök, hogy átvegyem⁸ a házat. Esküszöm, hogy az egész világon nincsen nálam megelégedettebb és boldogabb ember.

— Téved, uram — válaszolt a bölcs nyugalommal.⁹ — Ha megelégedett és boldog volna, mint ahogy mondja, nem kívánná meg az én villámat.

¹ cancello. ² cartello. ³ fare affiggere. ⁴ concepire. ⁵ cedere. ⁶ assolutamente. ⁷ sconosciuto. ⁸ prendere possesso di. ⁹ con flemma.

85. A becsületesség jutalma.

Mark Twain, mikor még szegény író volt Washingtonban, egyszer éhes volt. Ide-oda szaladgált,¹ de csak nem tudott egy dollárt szerezni. Fáradtan és elkeseredve² megállt az egyik szálloda előtt. Egyszerre csak egy szép vadászkutya³

jött felé, megállt mellette, azután követni kezdte. Egy tábornok, aki éppen hazatért a szállodába, megkérdezte Mark Twain-től, hogy el akarja-e adni a kutyát.

— Adjon három dollárt! — és ezzel az üzlet meg is volt kötve. Egyszerre csak odaérkezik⁴ egy ember és megkérdezi:

— Nem látott vélcílenül egy ilyen meg ilyen⁵ vadászku-
tyát?

— Ha ad nekem három dollárt, megkeresem — felelte az éhes Twain.

Azzal visszament a tábornokhoz, visszaadta a három dollárt és visszavette a kutyát.

— Ezzel a lelkiismeretem meg volt nyugtatva. Az első három dollárt ebül⁶ szereztem, de a másik hármát már becsületesen, mert nélkülem az az úr soha se találta volna meg a kutyáját. Én pedig tisztességes ember⁷ maradtam.

¹ gira, gira. ²disperato. ³ un cane da caccia. ⁴ sopraggiungere.
⁵ così e così. ⁶ male. ⁷ galantuomo.

86. A bőkezű¹ kormány.

Don Celestino Cavedoniról mesélik, hogy mint a modenai herceg könyv- és levéltárosának² 60 lira havi³ fizetése⁴ volt. A hercegi uralom bukásakor⁵ követni akarta a herceget, de Farini rábeszélte őt, hogy tartsa meg állását és Don Celestino sok rábeszélés⁶ után maradt is.

A hónap végén a megbízott⁷ 250 lira fizetést hoz neki. Cavedoni megkérdezi: „Az egész évre?” — „Nem, ez a havi fizetés.” — „Mindnyájunk számára?” — „Nem, csak az Ön részére.” — Ekkor Don Celestino fejét keze közé véve,⁸ mélabúsan így elmélkedik:⁹ — „Az olyan kormány, amely ilyen bőkezűen fizet, nem lehet hosszú életű.”¹⁰

¹ munifico -a. ² bibliotecario ed archivista. ³ mensile. ⁴ stipendio.
⁵ caduta. ⁶ premura. ⁷ l'incaricato. ⁸ mettersi la testa fra le mani.
⁹ lautamente. ¹⁰ durare a lungo.

87. Az esernyők áldozata.

A vonat megérkezik az állomásra. Az utasok kiszállnak. Egy utas fog egy esernyőt és a csomagját.

— Bocsánat, uram! — szól egy másik utas — az az esernyő az enyém.

— Milyen szórakozott¹ vagyok! Bocsásson meg...

Ezzel visszaadja az esernyőt törvényes² tulajdonosának, aki azt mondja:

— Hát önnek nincs esernyője?

— Otthon felejtettem.

— Jó, jó: ismerjük ezeket a trükköket;³ most az egyszer símán ússza meg!⁴

— Mit jelentsen ez?⁵

— Jól van, elég ebből!

A szerencsétlen, aki pedig igazán tisztességes ember volt, nagy szégyenkezve⁶ odébb áll⁷ és még a nap folyamán vesz öt esernyőt.

— A kutyafáját,⁸ most legalább lesz mindenkinek a családban és így nem fog többé megtörténni⁹ velem, hogy esernyő nélkül megyek el hazulról.

Este megint vonatra száll,¹⁰ hogy hazatérjen. Belép a vasúti fülkébe és felteszi az esernyőcsomagot¹¹ a csomagartóba:¹² azután megfordul és szembetalálja magát¹³ a reggeli úrral, aki vállára csap és így szól:

— Látom, hogy ma jó üzletet csinált!

¹ distratto, -a. ² legittimo, -a. ³ trucco. ⁴ passarla liscia. ⁵ come sarebbe a dire? ⁶ mortificato, -a. ⁷ andarsene. ⁸ per Bacco! ⁹ capitare a... ¹⁰ riprendere il treno. ¹¹ fascio. ¹² rastrelliera. ¹³ trovarsi faccia a faccia con...

88. A másodosztályú jegy.

Tristan Bernard, a híres vígjátékíró, egy elsőosztályú fülkében ülve elkezdett szivarozni.¹ Egy úr, aki vele szemben ült, így szólt hozzá: — Kérem, ne tessék dohányozni. — Azt teszem, ami nekem tetszik — felelte Bernard. — Majd meglátjuk mindjárt!² — Odaér a kalauz. — Mi az? — Ez az úr — szól az utas rámutatva a vígjátékíróra — nemdohányzó³ szakaszban dohányzik. — A kalauz erre Tristan Bernardhoz fordul, de ez megelőzi és ezt mondja neki: — Kalauz úr, előbb kérje ennek a panaszkodó úrnak a jegyét. — A kalauz kéri a jegyet és megállapítja, hogy második osztályú. Az urat kidobják⁴ és Tristan Bernard újból elkezdi dohányozni. Egy szomszéd ekkor megkérdezi a vígjátékírot: — Ugyan hogy találhatta ki, hogy ennek az úrnak másodosztályú jegye van? — Igen egyszerűen — felelte Tristan Bernard — a mellényzsebében tartotta a jegyét s én rögtön észrevettem, hogy ugyanolyan színű, mint az enyém.

¹ fumare un sigaro. ² ora lo vedremo! ³ dei non fumatori. ⁴ espellere.

89. Mark Twain és a könyvkereskedő.

Mark Twain meséli, hogy egyszer bement newyorki könyvkereskedőjének boltjába és megkérdezte, hogy vajon igaz-e, hogy bizonyos engedményt¹ ad² egy egyesület tagjainak, amelynek Mark Twain is tagja³ volt. És miután igenlő⁴ választ kapott, tovább⁵ kérdezősködött más négy vagy öt egyesület és intézmény⁶ felől, melyeknek szintén tagja volt, és amelyek ugyanolyan kedvezményt élveztek. A könyvke-

reskedő pedig csak tovább⁷ bölintott.⁸ Ekkor az író így folytatta:

— Minden rendben van, de én nem vagyok ám akárki,⁹ én Mark Twain vagyok; nem jár ki nekem kedvezőbb elbánás?¹⁰

— Nagyon is igaza van,¹¹ Twain úr, tudjuk, hogy mi a kötelességünk.

— De maga elfelejti, hogy régi és gyakori vevője vagyok; már csak ezért is adhatna nekem valami árendeményt.

— Ez is igaz, Twain úr.

— Akkor hát ezt a könyvet veszem (kétdolláros kötet volt), kérem a számlát, hogy mennyivel tartozom.

— Parancsára, Twain úr. Vigye csak a könyvet; énnekem kell önnek visszafizetnem¹² 12 centet.

¹ lo sconto. ² accordare. ³ il socio. ⁴ affermativo -a. ⁵ seguire a. ⁶ l'istituzione (f). ⁷ regolarmente. ⁸ assentire. ⁹ il primo venuto. ¹⁰ un trattamento di favore. ¹¹ è più che giusto. ¹² rifare.

90. Az eszményi cseléd.

Allítólag¹ ez az eset valóban megtörtént; mindenesetre jól van kitalálva.

Egy helyszerzőnél² megjelenik egy hölgy, aki szakácsnőt keres; a várószobában ott lát ülve egy igen rokonszenves, szerény külsejű³ lányt, odamegy hozzá és megkérdezi tőle:

— Maga szakácsnő?

— Szolgálatára,⁴ nagyságos asszony.

— Nekem éppen szakácsnőre van szükségem.

— Én pedig szeretnék elhelyezkedni.

— Nálam jó dolga volna,⁵ de sajnos nem adhatnék nagy fizetést.

— Nagysága kérem, én nem nézek a fizetésre, csak⁶ jól bánjanak velem.

— Nálam olyan dolga lesz, mintha a családhoz tartoznék, de sokat kell dolgoznia.

— Nagysága kérem, én imádom a munkát.

— Arra is figyelmeztetnem kell, hogy öt gyerekem van és meglehetősen⁷ nyugtalanok.

— Én szeretem, imádom a gyerekeket.

— Azonkívül hetenkint legfeljebb egy délután adhatok kimenőt.⁸

— De nagyságos asszony, én boldogan lemondok arról az egy délutánról is; boldog vagyok, mikor otthon dolgozhatom...

A hölgy meghatottságában már-már⁹ megöleli a lányt,

örömkönnnyekkel a szemében, mikor belén egy rendőr és két ápoló. Amint meglátják a lányt, rögtön megragadják a csuklójánál és így szólnak a megdöbbent hölgyhöz:

— Bocsásson meg, nagyságos asszony, — mondja az egyik ápoló — ma ez a lány reggel megszökött az örültek házából és most vissza kell vinnünk.

¹ si dice. ² ufficio di collocamento. ³ dal fare modesto. ⁴ per servirla. ⁵ starebbe bene. ⁶ purchè. ⁷ piuttosto. ⁸ la libertà. ⁹ stare per és inf.

A GRILL-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉSBEN

GERGELY R. R. T.

BUDAPEST, V., DOROTTYA-U. 2.

KAPHATÓK:

- Dr. Paolo Calabrò:
GRAMMATICA ITALIANA PER GLI STRANIERI . . . P. 3.20
- Dr. Paolo Calabrò:
ANTOLOGIA DI PROSA E POESIA P. 2.50
- Dr. Paolo Calabrò:
COMPENDIO DI LETTERATURA ITALIANA . . . P. 4.—
- Dr. Paolo Calabrò:
PROFILI DI SCRITTORI CONTEMPORANEI P. 2.—
- Dr. Paolo Calabrò:
LIRICHE SCELTE E COMMENTATE P. 2.—
- Dr. Rónai Pál:
OLASZ—MAGYAR SZÓTÁR P. Calabrò Grammaticá-
jához P. 1.20

Ára 80 fillér